

Kommunal Författningssamling

Tillgänglighetsplan 2024-2027

Dokumentnamn	Tillgänglighetsplan 2024-2027
Dokumenttyp	Plan
Huvudområde/ kategori	Allmänna, kommunövergripande
Ansvarig nämnd	Kommunstyrelsen
Ansvarig chef samt handläggare	Administrativ chef
Fastställdedatum	2024-06-03. Kf § 49/2024
Diarienummer	Ks 2023/196
Berörd	Samtliga nämnder
Senaste översyn	

Tillgänglighetsplan 2024-2027

Kävlinge kommun

Antagen av kommunfullmäktige § 49/2024, 2024-06-03

Inledning

Kävlinge kommun ska vara en tillgänglig och jämlik kommun för alla kommuninvånare oavsett förutsättningar. För att möjliggöra det behöver verksamheter inom kommunen bidra till att utjämna skillnader i levnadsvillkor. Att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning är ett viktigt led i det arbetet. Ett viktigt inslag i kommunens arbete med att förbättra tillgängligheten är den samverkan som sker med de kommunala råden.

Arbetet med tillgänglighet är alla verksamheters ansvar och kräver kontinuerligt ökad kunskap och utbildning för att utveckla och genomföra ett bra tillgänglighetsarbete. Genom samordnade insatser och prioritering av tillgänglighetsfrågor arbetar Kävlinge kommun med att alla medborgare ska känna sig respekterade och ges förutsättningar att må bra.

Tillgänglighet innebär att alla själva ska kunna ta sig fram och klara sig i sin omgivande miljö. God tillgänglighet är en förutsättning för att alla människor ska kunna delta i samhällslivet på jämlika villkor. Utgångspunkten för tillgänglighetsarbetet är Kävlinge kommuns värdegrund; öppenhet, engagemang och utveckling.

Syfte

Tillgänglighetsplanen för Kävlinge kommun är en del av kommunens styrprocess och ska utgöra ett underlag för kommunens arbete för en förbättrad tillgänglighet.

Syftet med tillgänglighetsplan 2024-2027 är att skapa ett kontinuerligt tillgänglighetsarbete i Kävlinge kommun, samt att med utgångspunkt i Förenta nationernas standardregler:

- verka för att alla människor med funktionsnedsättning får samma möjligheter som andra till full delaktighet och jämlikhet,
- införliva tillgänglighetsperspektivet inom alla områden, så att tillgänglighetspolitiska åtgärder integreras i samhällsplaneringen och vägs in från början vid all kommunal planering,
- undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättning att bli fullt delaktiga i samhällslivet.

Upplägg

De övergripande ambitionerna i tillgänglighetsplanen är det kommunen avser uppnå för att öka tillgängligheten och delaktigheten i Kävlinge. Kvinnor, barn och äldre är en särskilt utsatt grupp bland personer med funktionsvariationer, vilket konstateras och erkänns i Förenta nationernas konvention. Därför ska perspektiven kring barn, äldre och jämställdhet särskilt präglade alla delar av Kävlinge kommuns tillgänglighetsarbete.

Planen är indelad i följande rubriker för att möjliggöra specificerade ambitionsnivåer under respektive område.

- Information och kommunikation
- Förskola och skola
- Kultur och fritid
- Bostad
- Tillgänglighet offentlig miljö
- Arbete och sysselsättning

Uppföljning

Uppföljning av tillgänglighetsplanen ska göras vartannat år av respektive nämnd och rapporteras till kommunstyrelsen.

Kommunens mål

Målsättningen med tillgänglighetsplan 2024-2027 är att dokumentet ska efterlevas och att dokumentet ska vara ledande för hur Kävlinge kommun konkret ska arbeta med tillgänglighet de närmaste åren.

Tillgänglighetsplanen antas av kommunfullmäktige med kommunens övergripande ambitionsnivå. Dessa mål bryts ner i verksamhetsplaner där nämndmål och aktiviteter anger hur nämnderna arbetar för att uppnå de övergripande målen.

Definitioner

Nedanstående definitioner är hämtade och sammanställda av Myndigheten för delaktighet.

Funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell förmåga. Den kan uppstå till följd av sjukdom eller till följd av medfödd eller förvärvad skada. Det kan handla om:

- nedsatt rörelseförmåga
- nedsatt syn
- nedsatt hörsel, dövhet, dövblindhet
- nedsatt röst- och talfunktion
- nedsatt kognitiv förmåga
- besvär i andningsorgan, allergier eller överkänslighet
- andra nedsättningar och variationer i funktionsförmåga

Funktionshinder

Funktionshinder är en begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. En person kan inte ha ett funktionshinder, utan det är något som uppstår i samspel mellan en person med funktionsnedsättning och olika typer av hinder i miljöer.

Exempel på begränsningar är svårigheter att klara sig själv i det dagliga livet och bristande delaktighet i arbetslivet, i sociala relationer, i fritids- och kulturaktiviteter, i utbildning och i demokratiska processer.

Lagstiftning, riktlinjer och standarder inom tillgänglighet

Funktionshinderspolicen utgår från Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som har funnits sedan 2006. Konventionen har till syfte att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Den skapar inte i sig några nya rättigheter. Konventionen fokuserar på icke-diskriminering och listar åtgärder som krävs för att personer med funktionsnedsättning ska kunna åtnjuta såväl medborgerliga och politiska som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Diskrimineringslagen

I diskrimineringslagen framkommer vilka diskrimineringsgrunder som finns i Sverige. En av diskrimineringsgrunderna är funktionsnedsättning och bristande tillgänglighet i en verksamhet ses som diskriminering.

Funktionshinderperspektivet

Riksdagen fattade i november 2017 beslut om ett nytt nationellt mål för funktionshinderspolitiken och en ny inriktning för genomförandet av funktionshinderspolitiken. Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Barnkonventionen

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige. Barnkonventionen är en lag som handlar om mänskliga rättigheter för barn med fokus på att kunna påverka och förbättra situationen för barn runt om i världen. I Kävlinge arbetar vi med att öka kunskapen om och lyfta barns rättigheter.

Områden

Information och kommunikation

Tillgänglig information handlar om att göra det möjligt för alla att kommunicera, möjliggöra delaktighet och ta del av kommunens information via tryckta medier, telefon, webbplatser, applikationer, rörlig media och möten.

Språkbruk

Enligt språklagen (2009:600) ska myndigheter kommunicera på ett vårdat, enkelt och begripligt språk. Texter ska utgå från klarspråk och vara logiskt uppbyggda med tydliga rubriker och ordförklaringar. Formgivningen ska underlätta läsningen.

Webbplatser, applikationer och digitala kanaler

Kommunens webbplatser, applikationer och digitala kanaler ska uppfylla lagen om tillgänglighet till digital offentlig service (2018:1937).

AMBITION:

- Valfärdsteknik och digitalisering ska utvecklas för att öka tillgänglighet till information och möjliggöra ökad delaktighet.
  - Fortsatt satsning på klarspråk i de kommunala verksamheterna.
  - Öka kunskapen kring arbete med tillgänglighet och vad som behöver göras (lärande organisation).
  - Påbörja tillgängliggörandet av kommunens e-tjänster.
  - Insatser för att om möjligt öka tillgängligheten under EU-val och nationellt val.

Förskola och skola

Ett aktivt tillgänglighetsarbete på förskolor och skolor är en förutsättning för att alla barn och elever ska kunna delta i undervisningen på lika villkor.

I all utbildning inom skolväsendet ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det kallas för det kompensatoriska uppdraget, 1 kapitlet 4 § skollagen.

All utbildning ska vara tillgänglig för alla enligt artikel 24 i Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I artikel 9 i konventionen ställs krav på tillgänglighet när det gäller den fysiska miljön, tillgång till transporter och information och kommunikation.

Rätten till utbildning ska säkerställas genom inkludering, skälig anpassning och tillgång till stöd utifrån behov. Det handlar också om rätten till en kvalitativ och inkluderande utbildning för alla. All skolverksamhet ska vara tillgänglig för alla, utan diskriminering, varför det är viktigt att utveckla inkluderande lärmiljöer som kan möta behoven hos barn och elever med funktionsnedsättningar.

Förskola och skola utgör en stor del av vardagen för barn och ungdomar. Det ger personalen stora möjligheter att tidigt utreda och anpassa för barn i behov av stöd. Genom att utveckla och samordna insatser mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst kan fler barn och unga med funktionsnedsättningar få stöd och hjälp efter sina behov. För elever med rätt till anpassad grundskola är det av särskild vikt att det finns tydliga rutiner och kontinuerlig uppföljning av skolgången.

AMBITION:

- Alla barn och elever ska kunna delta i kommunens skolverksamheter utifrån sina egna förutsättningar och få det stöd som behövs.
- Förskolans och skolans personal ska erbjudas kontinuerlig fortbildning för att öka deras kompetens i tillgänglighetsfrågor utifrån rektors analys av enheternas behov.

Kultur och fritid

Att ha en meningsfull fritid är viktigt för alla människor. I detta spelar kultur-, friluftsliv- och idrottsföreningarna i kommunen en viktig roll. Föreningarna kan bidra till att stärka människors syn på sig själva, sina förmågor och få dem att känna den glädje som fritidsaktiviteter ger.

Genom att inkludera fler kan föreningen nå nya målgrupper och även utveckla sin verksamhet. Alla har inte samma möjligheter att ägna sig åt kultur, idrott eller friluftsliv. Personer med funktionsnedsättning kan möta många hinder, både inom och utanför en fritidsaktivitet. Det kan till exempel handla om otillgängliga lokaler eller att en ledare är otydlig när hen förklarar upplägget för en aktivitet. Kommunen ansvarar för att ge sina verksamheter och föreningar goda förutsättningar för att bedriva sitt arbete eftersom de står för en stor del av utbudet när det gäller idrott, kultur och fritidsnöjen. Kommunens arbete handlar därför i huvudsak om att främja föreningslivets arbete så att fler människor självständigt ska kunna medverka och vara delaktiga i miljöer och lokaler som är tillgängliga och användbara för alla. Kommunens kunskap om behov hos personer med funktionsnedsättning är viktig för förståelsen och bemötandet så att alla kan medverka på lika villkor.

Bibliotekslagen fastställer att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt personer med funktionsnedsättning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska därför verka för att tillgängliggöra verksamheten för personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information. Biblioteket arbetar kontinuerligt med att göra verksamheten tillgänglig för alla.

AMBITION:

- Kommunen ska verka för att människor med funktionsnedsättning inkluderas i befintliga verksamheter samt vara öppen för att utveckla särskilda aktiviteter för en meningsfull fritid.

Bostad

Enligt artikel 19 i Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska personer med funktionsnedsättning ha möjlighet att välja sin bostadsort och var och med vem de vill leva på lika villkor som andra och inte vara tvungna att bo i särskilda boendeformer.

Det är väsentligt att tillgängligheten är god, inte enbart i bostäder, utan också i kringliggande miljö. Kontakten med andra människor ska inte begränsas av besvärliga trappor, otillgängliga entréer, lekplatser eller parkeringar.

För att kontinuerligt höja boendekvaliteten och minska framtida behov av bostadsanpassningsåtgärder ska tillgänglighetsperspektivet beaktas redan vid planering samt vid ny- och ombyggnad av bostäder. Övergripande krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga finns i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen. Kraven förtydligas i tillämpningsföreskrifter, bland annat i Boverkets byggregler.

Bostadsanpassningsbidrag

En ny lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag trädde i kraft den 1 juli 2018. Syftet med bidraget är att ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Lagen innebär att kommunerna har en skyldighet att lämna stöd till bostadsanpassning och även till återställning av lägenheter. Bidraget gäller enskilda personer.

Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad.

AMBITION:

- Alla ska ha och kunna leva i en bostad som är anpassad efter individens behov.
- Vid ny- och ombyggnad av bostäder samt vid planläggning ska tillgänglighetsaspekten alltid beaktas.

Tillgänglighet offentlig miljö

Tillgänglighet i offentlig miljö innefattar byggnader, offentliga lokaler, gator, torg och kollektivtrafik. Tillgängligheten gäller både utformning av den fysiska miljön och installation av teknik för kommunikation och information. När man anlägger nya allmänna platser och områden ska de i skäligen utsträckning göras tillgängliga och användbara. Kraven ställs i plan- och bygglagen och Boverket har tagit fram tillämpningsföreskrifter. Det är Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader.

Belysning och färgsättning i offentliga miljöer ska utformas så att personer med nedsatt orienteringsförmåga, om möjligt, lättare ska kunna orientera sig och använda lokalerna. Det är även viktigt att arbeta med ljuddämpande åtgärder, framför allt i bullriga miljöer.

Boverket har definierat vad som menas med *enkelt avhjälpna hinder*. Det betyder hinder som med hänsyn till nyttan av åtgärden och förutsättningarna på platsen kan anses rimliga att åtgärda. Bland annat nämns gator, vägar, torg, parker och andra allmänna platser, kännetecknade av att de är allmänt tillgängliga och avsedda för ett gemensamt behov. De ekonomiska konsekvenserna får inte bli orimligt stora för fastighetsägaren, lokalhållaren eller näringsidkaren. Bygg- och miljönämnden utövar tillsyn över att reglerna om enkelt avhjälpna hinder följs, efter en anmälan utifrån inkommit.

Genom en hög ambitionsnivå när det gäller tillgänglighet i den offentliga miljön ska kommunen vid all ny- och ombyggnation föregå med gott exempel samt uppmuntra och vara pådrivande när det gäller tillgängligheten till/hos andra aktörer.

AMBITION:

- Alla ska i möjligaste mån kunna förflytta sig, vistas i och ta del av den offentliga miljön, såväl inomhus som utomhus.
- Vid ny- och ombyggnad av offentlig miljö samt vid planläggning ska tillgänglighetsaspekten beaktas.

Arbete och sysselsättning

Arbete är en viktig del i människors liv när det gäller möjlighet till försörjning, social gemenskap och personlig utveckling.

Artikel 27 i Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning handlar om arbete och sysselsättning och att diskriminering ska vara förbjudet i lag. Det innebär att en arbetsgivare aldrig kan neka anställning enbart på grund av att den sökande har en funktionsnedsättning. Rekryteringsprocessen ska vara öppen för alla, arbetsmiljön ska vara anpassad och arbetsvillkoren ska vara rättvisa.

Kommunen har i sin roll som arbetsgivare en viktig del i att arbeta för att personer med funktionsnedsättning ges möjligheter till anställning med en arbetsmiljö som är tillgänglig och anpassad. Ett hållbart och inkluderande arbetsliv präglad av mångfald och bredd är viktigt för att skapa varaktiga anställningar. Personer med funktionsnedsättning är en viktig resurs både i samhället och på arbetsmarknaden. Kompetensen hos alla behövs.

Kommunen ska även bidra till att personer som idag står utanför den reguljära arbetsmarknaden får en meningsfull sysselsättning.

AMBITION:

- Kommunen som arbetsgivare ska verka för att individer med funktionsnedsättning ges goda möjligheter till anställning och sysselsättning utifrån individens förutsättningar och behov.
- Kommunen ska tillhandahålla en väl fungerande och stimulerande daglig verksamhet för personer inom LSS.